

LETNO POROČILO

PETRAZREDNE DEŠKE
IN TRIRAZREDNE (S PARALELKO)
DEKLIŠKE LJUDSKE ŠOLE

V RIBNICI

OB KONCU ŠOL. LETA
1907-1908.

VSEBINA:

I. ŠOLSKA POROČILA - II. IMENIK
UČENCEV - III. RAZVOJ RIBNIŠKE
ŠOLE OD NASTANKA DO L. 1908.

IZDALO ŠOL. VODSTVO - ZALOŽIL KRAJNI ŠOLSKI
SVET V RIBNICI.

NATISNILA „UČITELJSKA TISKARNA“ V LJUBLJANI.

Cesar Franc Jožef I.

Letno poročilo

petrazredne deške in trirazredne
(s paralelko) dekliške ljudske šole

v Ribnici

za šolsko leto 1907./1908.

Vsebina:

I. Šolska poročila. — II. Imenik učencev. — III. Razvoj ribniške šole
od nastanka do leta 1908.

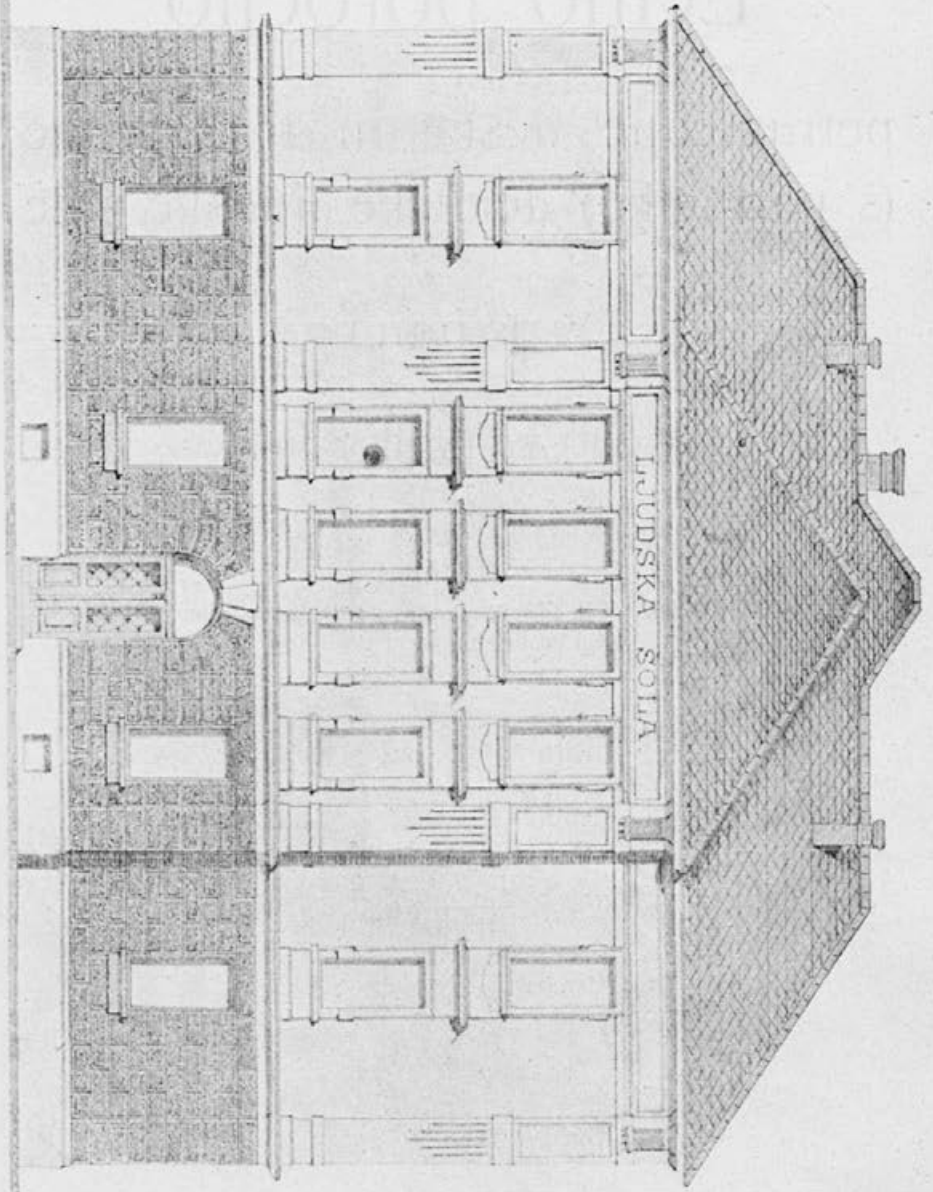
Izdalo šolsko vodstvo.

V Ribnici 1908.

Založil krajni šolski svet v Ribnici.

Natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Petruszredna deska ljudska šola v Rbniču.

I. Šolska poročila.

A. Učiteljsko osebje.

1. Izpremembe med šolskim letom 1907/8.

C. kr. dež. šol. svet je imenoval z dekretom z dne 8. avgusta 1907, št. 2263, provizoričnega učitelja deške šole Ivana Rigler za stalnega učitelja in voditelja v Struge. Njegovo mesto zasede vsled razpisa c. kr. okr. šol. sveta v Kočevju z dne 29. 8. 1907, šte. 2371, izprašani učiteljski kandidat Ludvik Mikolič.

Glasom razpisa c. kr. okr. šol. sveta z dne 15. 9. 1907, št. 2333, se imenuje do 31. 10. 1907 namesto obolelega nadučitelja Tomšiča Marija Blahna za provizorično voditeljico obeh šol. Glasom razpisa iste oblasti z dne 15. 10. 1907, št. 2719, se imenuje Viljelmina Beniger za pomožno učiteljico na deški šoli in se naznanja odredba c. kr. dež. šol. sveta z dne 23. 9. 1907, št. 4960, s katero se imenuje provizorični učitelj Betriani Božidar za interimističnega voditelja obeh šol do 15. julija 1908.

C. kr. okr. šolski svet pošlje z dnem 25. 10. 1907, št. 3104, vrli in nad vse marljivi učiteljici Heleni Samotorčan na njeno lastno prošnjo odpustni dekret, na kar imenovana učiteljica dne 2. 11. 1907 zapusti službo. Njeno mesto na dekliški šoli podeli c. kr. okr. šol. svet glasom istega razpisa provizorični učiteljici Štefaniji Bojc.

Glasom razpisa c. kr. okr. šol. sveta z dne 14. 1. 1908, št. 95, se imenuje pomožna učiteljica na deški šoli, Viljelmina Beniger, za provizorično učiteljico na novo otvorjeni paralelki dekliške šole.

Za supletinjo na deški šoli se pa imenuje glasom istega razpisa radovoljka osemrazredne dekliške šole v Ljubljani Ana Šiška.

C. kr. dež. šol. svet je imenoval z dekretom z dne 12. marca 1908, št. 1292, Božidara Betriani za stalnega učitelja na deški šoli.

2. Dopusti.

Glasom razpisa c. kr. okr. šol. sveta z dne 15. 9. 1907, št. 2333, se dovoljuje zaradi bolezni nadučitelju Štefanu Tomšič dopust do 31. 10. 1907, kateri se mu glasom razpisa iste oblasti z dne 15. 10. 1907, št. 2719, podaljša do 15. 7. 1908.

Z razpisom c. kr. okr. šol. sveta z dne 23.9.1907 se je dovolil od 6.10. do vštrevši 13.10.1908 dopust učiteljici Mariji Blahna.

Z razpisom c. kr. okr. šol. sveta z dne 25.10.1907, št. 3140, se je dovolil od 4.9. do 18.9.1907 dopust učitelju Bož. Betriani, da se je mogel udeležiti usposobljenostnega izpita.

3. Učiteljski zbor ob koncu šolskega leta 1907/8.

a) Nadučitelj in voditelj deške in dekliške šole:

Štefan Tomšič, stalni nadučitelj (celo šolsko leto vsled bolezni na dopustu).

b) Na deški šoli:

Leopoldina Tomšič, stalna učiteljica*), razrednica II. razreda, je poučevala v tem razredu vse predmete skupaj 19 ur na teden.

Viktor Grčar, stalni učitelj, varuh učil, razrednik III. razreda, je poučeval razun pisanja vse predmete v svojem razredu in vso ponavljalno šolo, skupaj 21, oziroma 25 ur na teden.

Božidar Betriani, stalni učitelj v šol. letu 1907/8, interimistični voditelj obeh šol, razrednik IV. razreda, je poučeval vse predmete v tem razredu in kmetijstvo v ponavljalni šoli, skupaj 24, oziroma 25 ur na teden.

Ludvik Mikolič, provizorični učitelj, varuh šolarske knjižnice, razrednik V. razreda, je poučeval vse predmete v svojem razredu in „pisanje“ v III. razredu, skupaj 27 ur na teden.

Ana Šiška, pomožna učiteljica, razrednica I. razreda, je poučevala vse predmete v tem razredu, skupaj 18 ur na teden.

c) Na dekliški šoli:

Marija Blahna, stalna učiteljica, varuhinja učil, do otvoritve paralelke, razrednica v I. razreda I. in II. oddelku, je poučevala razun petja vse predmete v I. oddelku in razun petja in ženskih ročnih del vse predmete v II. oddelku, skupno 23 ur na teden, od 23.1.1908 pa vse predmete v I. oddelku razun petja, skupaj 16 ur na teden.

Ana Krašovic, stalna učiteljica, razrednica v II. razredu, je poučevala do 23.1.1908 vse predmete v svojem razredu in petje v obeh oddelkih I. razreda, skupaj 24 ur, od tega časa samo vse predmete v II. razredu in ponavljalno šolo po 1 uro, skupaj po 23 ur na teden.

Štefanija Bojc, provizorična učiteljica, varuhinja dekliške šolarske knjižnice, razrednica III. razreda, je poučevala vse predmete v svojem

*) Vse učiteljstvo deške in dekliške šole je razvrščeno po službeni starosti na podlagi osebne statusa z dne 1. januarja 1908.

razredu in do 23. 1. 1908 ženska ročna dela v I. razreda II. oddelku po 25 ur na teden, od tega dne pa razun ženskih ročnih del vse ostale predmete v svojem razredu, petje v I. razreda I. oddelku in ponavljalno šolo po 1 uro, skupaj po 23 ur na teden.

Viljelmina Beniger, provizorična učiteljica, od 23. 1. 1908 razrednica I. razreda II. oddelka, je poučevala vse predmete v svojem razredu in ženska ročna dela v III. razredu, skupaj 22 ur na teden.

d) Katehetje:

Frančišek Dolinar, dekan, duhovni svetnik, ud c. kr. okr. šolskega sveta, je poučeval verouk v dekliški ponavljalni šoli po 1 uro na teden.

Ivan Plahutnik, farni kaplan in katehet, je poučeval verouk v vseh petih deških razredih po 9 ur na teden.

Andrej Orehek, farni kaplan in katehet, je poučeval verouk v vseh 4 dekliških razredih in v deški ponavljalni šoli, skupaj 9 ur na teden.

B. Statistični pregled
učencev in učenk v šolskem letu 1907/8.

Razred	Deška šola.																
	Med letom je			Število učencev 15. sept. 1907	Šola je obiskovalo				Radi slabega obiska je bilo kaznovanih	Število kazni		Za višji razred		Nezprasaanih je ostalo	Prestopi jih v ponavlj. šolo	Se jih izpusti iz šole	V srednje šole jih prestopi
	vstopilo	izstopilo	umrlo		prav pridno	pridno	manj pridno	zanikarno		zapornih	denarnih	sposobnih	nesposobnih				
I.	—	1	1	61	59	1	1	—	1	—	1	39	21	1	—	—	—
II.	—	1	—	77	73	2	2	—	2	—	2	47	30	—	—	—	—
III.	1	2	—	79	71	2	4	2	6	1	5	50	28	1	5	—	—
IV.	1	—	—	55	33	17	3	2	5	1	4	32	23	3	13	—	—
V.	2	3	—	47	32	11	3	1	11	1	10	29	17	1	21	2	7
Število dečkov	4	7	1	319	268	33	13	5	25	3	22	197	119	6	39	2	7

Dekliška šola.

Razred	Med letom je			Število učenk 15. sept. 1907	Šolo je obiskovalo				Radi slabega obiska je bilo kaznovanih	Število kazni		Za višji razred		Neizprašanih je ostalo	Prestopi jih v ponavlj. šolo	Se jih izpusti iz šole	V srednje šole jih prestopi	
	vstopilo	izstopilo	umrlo		prav pridno	pridno	manj pridno	zanikarno		zapornih	denarnih	sposobnih	nesposobnih					
I. I. odd. s par.	87	3	2	—	88	83	5	—	—	—	—	70	18	—	—	—	—	
II. odd.	87	—	—	—	87	83	3	1	—	1	—	68	19	—	—	—	—	
II. I. odd.	49	1	1	—	49	49	—	—	—	—	—	11	36	—	2	—	—	
II. odd.	39	1	—	—	40	38	—	2	—	—	—	36	2	2	9	—	—	
	88	2	1	—	89	87	—	2	—	—	—	47	38	2	11	—	—	
III. I. odd.	44	—	2	—	42	28	12	3	—	—	—	30	10	2	13	—	2	
II. odd.	33	—	4	—	29	13	7	4	3	4	—	4	24	1	4	18	2	
	77	—	6	—	71	41	19	7	3	4	—	4	54	11	6	31	4	
Število deklc	339	5	9	—	335	294	27	10	3	5	—	5	239	86	8	42	4	
Dečkov in deklc skupaj	662	9	16	1	654	562	60	23	8	30	—	27	436	205	14	81	2	7

C. Učila.

a) Za posamezne učne predmete.

Obe šoli sta z učili izredno dobro preskrbljeni. Predvsem si je v letošnjem šolskem letu nabavila deška šola novih učil za okroglo vsoto nad 600 K, in sicer po nakupu krajnega šolskega sveta za okroglo 400 K, nad 200 K so vredni darovi.

b) Šolske knjižnice.

1. Šolarski knjižnici.

Šolarska deška knjižnica šteje 136 knjig v 191 zvezkih.

Šolarska dekliška knjižnica šteje 91 knjig v 128 zvezkih.

Dečki in deklice si knjige pridno izposojujejo. Ti knjižnici imata po umrli gdč. Julijani Povše ustanove 300 K, po potrebi dobivata dotacijo od krajnega šolskega sveta in v zadnjih letih jima je zlasti veliko podpor naklonil vrli mladino ljub preblagorodni gospod Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici.

2. Učiteljski knjižnici.

V letošnjem šolskem letu je prirasla tema knjižnicama razun knjig družbe sv. Mohorja, Slov. šolske matice in Slovenske Matice le narodna igra A. Pesek: „Slepa ljubezen“ in krasen dar g. nadsvetnika Višnikarja „Ars nova“.

Ti knjižnici nimata nikakih dohodkov, razun dotacije krajnega šolskega sveta.

3. Ubožne knjige.

Ta zaloga, ki ima na obeh šolah primerno število ubožnih komadov, se vzdržuje s podporo c. kr. šolskoknjižne zaloge na Dunaju, knjigotržnice pl. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani, knjigotržnice F. Temp-sky na Dunaju, največ pa z doneski krajnega šolskega sveta.

D. Šolski vrt.

Dekliška šola nima šolskega vrta, pač pa je krog nove deške šole krasen in obširen šolski vrt, na katerem je odmerjen tudi prostor za telovadišče. Tudi sicer je še veliko praznega prostora, kamor se bode v prihodnjem šolskem letu, ko bo vrt popolno urejen, vodilo med od-mori šolsko mladino, da se bo izprehajala in opazovala nasade in čebele, ako bo postavila čebelarska podružnica v Ribnici obljubljeni čebelnjak. Med tem časom se bodo prezračevale šolske sobe.

E. Kronika.

1. Začetek šolskega leta 1907/8.

Šolsko leto 1907/8 se je pričelo na dekliški šoli dne 15. septembra, a na deški dne 26. septembra s šolskima mašama in klicanjem sv. Duha. Takoj po sv. maši se je pričel redni pouk.

2. God Njiju Veličanstev.

God Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. je praznovala šolska mladina dne 4. oktobra 1907 ter se udeležila v ta namen z učiteljstvom sv. maše. Dne 19. novembra 1907 se je pa udeležilo učiteljstvo s šolsko mladino spominske sv. maše za Nje Veličanstvo rajno cesarico Elizabeto. Oba dneva sta bila pouka prosta.

3. Nadzorovanje šol.

V letošnjem šolskem letu je vsled menjave nadzornikov (1. maja 1907 je zapustil okraj c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Josip Turk in prevzel nadzorništvo g. A. Maier) odpadlo nadzorovanje; po vseh razredih deške šole je dne 23. junija prisostvoval pouku krajni šolski nadzornik, c. kr. višjesodni svetnik g. Franc Višnikar.

Pouk v verstvu je nadzoroval dekan in duhovni svetnik preč. g. Franc Dolinar.

Provizorični voditelj je večkrat med šolskim letom poslušal v posameznih razredih ter pregledoval pismene izdelke učencev in učenk in uradne spise učiteljstva.

4. Konference.

Dne 22. junija je bila okrajna učiteljska konferenca slovenskih in nemško-slovenskih šol kočevskega okraja v „Risalnici“ deške šole, katere so se na povabilo stalnega odbora udeležili okrajni glavar baron Ernst Schönberger, dekan Fr. Dolinar, okrajni sodnik Ivan Toporiš, c. kr. davčni kontrolor Anton Fabijan, zastopnik ribniške občine odbornik I. Pucelj in župan jurjeviške občine Ivan Rus.

V proslavo šestdesetletnice vladanja Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. vršila se je najprej slavnostna seja. Po pozdravu vseh navzočih gostov proslavljal je v izbranem govoru nadzornik g. A. Maier 60letni jubilej s posebnim ozirom na šolo in učiteljstvo, nato je prečital nadučitelj g. Štefančič vdanostno izjavo, ki se je odposlala v znak lojalnosti slovenskega kočevskega učiteljstva na najvišje mesto. Po prebrani izjavi se je zapela cesarska pesem, s čimer je bila slavnostna seja zaključena. Nato se je pričela pod vodstvom g. A. Maierja uradna konferenca.

Učiteljstvo obeh šol je imelo devet skupnih domačih konferenc, pri katerih se je obravnavalo o najvažnejših administrativnih in pedagoških zadevah.

5. Nerazdeljeni dopoldanski pouk.

Na prošnjo krajnega šolskega sveta je temeljem § 60. šolskega in učnega reda dovolil c. kr. deželni šolski svet z dne 2. novembra 1907, št. 5315, da se sme v vseh razredih deške in v II. in III. razredu dekliške šole uvesti nerazdeljen dopoldanski pouk, z razpisom z dne 11. februarja 1908, št. 701, pa je dovolil uvedbo tega pouka tudi za oba oddelka I. razreda dekliške šole. Na deški šoli se je pričelo s tem poukom dne 27. novembra 1907, v II. in III. razredu dekliške šole se je uvedel dne 2. januarja 1908, v I. razredu I. in II. oddelku pa dne 11. februarja 1908.

Pri lokalni konferenci dne 26. novembra 1907 se je sklenilo, da se pričenjaj pouk v zimskem času zjutraj ob pol 9. uri in v letnem polletju ob 8. uri.

Deška ponavljalna šola se poučuje ob torkih in petkih, dekliška pa ob četrkih popoldne (po tri ure).

6. Zdravstveno stanje.

Nalezljiva bolezen se v celem letu ni nobena pojavila; v obče so bili otroci obeh šol prav zdravi, le na deški šoli zahtevala je neizprosna smrt žrtev izmed učencev I. razreda. Dne 13. junija je umrl deček Peter Šobar iz Bukovice. Bližnji učenci in učenke so ga v spremstvu skoraj vsega učiteljstva spremili k zadnjemu počitku. Blag mu spomin!

Dne 15. junija 1908 je dečkom in deklicam stavil kože tukajšnji okrožni zdravnik g. dr. Anton Schiffrer.

Teden dni pozneje so se pregledali uspehi cepljenja.

7. Verske vaje.

V teku šolskega leta so prejeli učenci in učenke trikrat zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa.

Dne 8. julija je opravilo 50 učenk in dne 9. julija 70 dečkov prvo sv. izpoved.

Dne 12. julija je prejelo 70 učenk in 62 učencev prvo sv. obhajilo.

Šolska mladina obeh šol se je z učiteljstvom udeležila procesije ob vstajenju Gospodovem, na veliko soboto in ob Telovem; udeležila se je razun omenjenih maš na dan godov Njiju Veličanstev slavnostne sv. maše o priliki blagoslovljenja nove deške šole dne 21. oktobra 1907, Alojzijeve in sklepne šolske maše.

8. Šolska naznanila in sklep šolskega leta.

Dne 30. novembra, 15. februarja, 1. maja in ob sklepu šolskega leta, ki se je končalo s slovesno sv. mašo, zahvalno in cesarsko pesmijo, so se razdelila šolska naznanila.

9. Dobrotniki.

Dobrotnikov sta imeli šoli, oziroma šolska mladina tudi letos prav obilo. Največja dobrotnica šole je „Posojilnica“ v Ribnici, ki je kakor omenjeno na drugem mestu darovala velike vsote pri zgradbi nove deške šole, a poleg tega naklonila še vendar za nabavo šolskega skioptikona 100 K in podpore vsaki šoli à 40 K, skupaj 180 K.

Za šolarsko knjižnico dekliške šole podaril je g. Ignacij Gruntar v letošnjem šolskem letu 50 K in iz neke zapuščine naklonil 100 K, od katerih se je 50 K porabilo za skioptikon in 50 K se hrani, da se o priliki otroške jubilejne slavnosti mladino pogosti.

Za skioptikon sta darovala še g. okr. sodnik Ivan Toporiš 10 K in g. Franc Picek 4 K. (Za popolno pokritje kupljenega skioptikona, ki je stal 200 K, manjka tedaj še samo 36 K.)

Gospod nadsvetnik Višnikar je podaril šoli krasno zbirko slik Stara Kranjska in dragoceno knjigo Ars nova.

Gospod Anton Rudesch, graščak v Ribnici, je daroval o Telovem šoli potrebne mlaje.

Gospod Josip Ančik je daroval deški šoli krasnega modrasa in satovje z zalego.

Gospod zidarski mojster Josip Ursella pa lepo zbirko slik iz Benetk.

Gospod Bogumil Fišer, privatni geometer, je daroval krasno sliko zlate Prage.

Vsem tem blagim dobrotnikom šole in šolske mladine bodi izrečena presrčna zahvala. Dal Bog, da vsi tudi še nadalje ostanejo naklonjeni šoli in šolski mladini!

10. Naznanilo o začetku šolskega leta 1908/9.

Vpisovanje učenk in učencev bo dne 15. septembra v deški šoli. Šolsko leto se prične dne 16. septembra 1908 ob pol 9. uri s sveto mašo in klicanjem sv. Duha in nato z rednim poukom.

Starši se opozarjajo na odlok c. kr. okrajnega šolskega sveta z dne 17. septembra 1907, št. 2311, po katerem morajo tudi otroci iz oddaljenih vasi s šestim letom v šolo!

V Ribnici, dne 15. julija 1908.

Šolsko vodstvo.

II. Imenik učencev.

a) Deška šola.

I. razred.

Ambrožič Janez, Sušje.	Lesar Jože, Gorenja vas.
Andoljšek France, Jurjevica.	Lesar Jože, Hrvača.
Andoljšek Andrej, Jurjevica.	Lesar Matija, Sušje.
Andoljšek Ludovik, Ribnica.	Lovšin Anton, Sušje.
Arko Anton, Ribnica.	Lovšin France, Breže.
Arko Štefan, Dane.	Lovšin France, Goriča vas.
Arko Mihael, Dol. Lazi.	Lovšin France, Sušje.
Bartol Janez Sajevec.	Lovšin Janez, Žapuže.
Bartol Josip, Sajevec.	Lovšin Leopold, Sušje.
Burger Josip, Ribnica.	Mrhar Josip, Zadolje.
Čampa France, Kot.	Nosan France, Sajevec.
Čampa France, Kot.	Novak Štefan, Lazi.
Čašarek Josip, Nemška vas.	Petek Janez, Nemška vas
Dejak Alojzij, Lazi.	Petek Matevž, Lazi.
Dejak France, Gorenja vas.	Pucelj Janez, Hrvača.
Francelj France, Jurjevica.	Pucelj Janez, Zadolje.
Gorše Rudolf, Ribnica.	Pucelj Jože, Slatnik.
Govže Ludovik, Sušje.	Rigler Alojzij, Ribnica.
Grebenc France, Lazi.	Rigler Jakob, Ribnica.
Ilec Janez, Lazi.	Rus Josip, Lazi.
Kljun Anton, Gorenja vas.	Starec Alojzij, Goriča vas.
Kljun Janez, Nemška vas.	Šega Josip, Žlebič.
Kljun Janez, Nemška vas.	Šilec Mihael, Breg.
Kljun Jože, Sajevec.	Šilec Valentin, Slatnik.
Knol Josip, Ribnica.	Šmalec Janez, Breže.
Kos Josip, Žlebič.	Šobar Janez, Nemška vas.
Košir Anton, Kot.	Štupica Josip, Jurjevica.
Kozina Karol, Jurjevica.	Trdan Alojzij, Breže.
Krajec Anton, Žapuže.	Vesel Alojzij, Sušje.
Kromar Janez, Gorenja vas.	Virant Frančišek, Gorenja vas.
Lesar Alojzij, Ribnica.	

II. razred.

Ambrožič Alojzij, Goriča vas.	Arko Alojzij, Breže.
Andoljšek Alojzij, Hrvača.	Arko Franc, Lazi.
Andoljšek Janez, Hrvača.	Arko Jože, Breže.

Arko Jože, Dane.
Arko Janez, Otavice.
Bartol Jože, Dane.
Boh Alojzij, Jurjevica.
Čampa Alojzij, Slatnik.
Čendak Karol, Jelovice (Istra).
Češarek Karol, Ribnica.
Dejak Jože, Otavice.
Drobnič Ludvik, Goriča vas.
Gornik France, Kot.
Gorše Anton, Ribnica.
Henikman Matija, Ribnica.
Hočevar Stanislav, Gorenja vas.
Ilec Jože, Goriča vas.
Javornik Janez, Ribnica.
Juvanec Štefan, Ribnica.
Kožar Matija, Slatnik.
Kos France, Žlebič.
Knavs Adolf, Otavice.
Kljun Alojzij, Nemška vas.
Kljun Janez, Nemška vas.
Kljun Janez, Sajevec.
Kljun Ludvik, Sajevec.
Krže Ivan, Feldkirch (Koroško).
Lesar Anton, Sušje.
Lesar Anton, Breže.
Levstik Alojzij, Goriča vas.
Lovšin Janez, Otavice.
Lovšin Janez, Breg.
Lovšin Rudolf, Ribnica.
Lovšin Franc, Hrvača.
Lovšin Jože, Breže.
Lovšin Leopold, Sajevec.
Maren France, Dane.
Marolt Alojzij, Gorenja vas.
Maté Janez, Goriča vas.

Mihelič France, Otavice.
Novak Janez, Lazi.
Oražem Janez, Bukovica.
Oražem Jože, Sušje.
Obrstar Andrej, Kot.
Obrstar Janez, Žapuže.
Obrstar Leopold, Gorenja vas.
Ozvald Jože, Jurjevica.
Pajnič Janez, Bukovica.
Peček France, Hrvača.
Petek Anton, Kot.
Petek Anton, Otavice.
Petek Alojzij, Nemška vas.
Petek France, Lazi.
Petek Jože, Namška vas.
Picek Janko, Ribnica.
Podboj Jože, Ribnica.
Podboj Stanislav, Ribnica.
Požar Alojzij, Sajevec.
Pucelj Ignacij, Hrvača.
Pust France, Ribnica.
Šilec Alojzij, Slatnik.
Šilec Anton, Žlebič.
Šilec France, Jurjevica.
Starec France, Goriča vas.
Škrbec Jože, Ribnica.
Šteblaj Alojzij, Hrvača.
Tanko France, Hrvača.
Toporiš Ivan, Črnomelj.
Turnher Albert, Travnik.
Turk Anton, Kot.
Turk Janez, Žlebič.
Trdan Alojzij, Breže.
Zobec Anton, Dane.
Zobec Dominik, Dane.

III. razred.

Ambrožič Anton, Sušje.
Ambrožič Ivan, Goriča vas.
Andoljšek Frančišek, Breg.
Andoljšek Ivan, Ribnica.
Andoljšek Josip, Sv. Gregor.
Arko Ivan, Žlebič.
Arko Štefan, Dane.
Burger Vincenc, Ribnica.
Cvar Mihael, Slatnik.
Čendak Ivan, Jelovice (Istra).
Češarek Ivan, Nemška vas.
Debeljak Frančišek, Ribnica.
Dejak Frančišek, Otavice.

Dejak Frančišek, Žapuže.
Delenardo Ivan, Cerkno (Goriško).
Dolšina Matija, Dunaj (Niž. Avstrijsko).
Drčar Alojzij, Ribnica.
Drčar Frančišek, Ribnica.
Gnidica Anton, Žlebič.
Gornik Alojzij, Kot.
Gorše Frančišek, Ribnica.
Gorše Frančišek, Ribnica.
Ilec Frančišek, Gorenja vas.
Kljun Anton, Ribnica.
Kljun Frančišek, Nemška vas.
Kljun Ivan, Otavice.

Kožar Ivan, Sušje.
Kromar Frančišek, Gorenja vas.
Lesar Anton, Breže.
Lesar Anton, Jurjevica
Lesar Frančišek, Kot.
Levstik Andrej, Goriča vas.
Levstik Ivan, Breg.
Lovšin Alojzij, Goriča vas.
Lovšin Andrej, Slatnik.
Lovšin Anton, Breže,
Lovšin Frančišek, Goriča vas.
Lovšin Josip, Goriča vas.
Lovšin Josip, Sušje.
Lovšin Ivan, Sušje.
Lutman Evgen, Vel. Lašče.
Maležič Ivan, Gorenja vas.
Malnar Alojzij, Slatnik.
Mihelič Ivan, Kot.
Mihelič Ludovik, Ely Min. (Amerika).
Milavec Alojzij, Gorenja Šiška.
Nosan Anton, Breže.
Novak Primož, Lazi.
Ozvald Frančišek, Jurjevica.
Pahulje Frančišek, Bukovica.
Peček Ivan, Hrvača.
Petek Alojzij, Kot.

Petek Ivan, Goriča vas.
Petelin Anton, Ribnica.
Požar Ivan, Sajevec.
Primec Ernest, Kočevska Reka.
Pucelj Frančišek, Slatnik.
Pucelj Ivan, Ljubljana.
Pust Vincencij, Ribnica.
Riglar Josip, Ribnica.
Skopin Josip, Sušje.
Starec Alojzij, Žlebič.
Šilec Josip, Žlebič.
Škrbec Ivan, Ribnica.
Šmalec Karol, Breg.
Štebljaj Josip, Ribnica.
Štupica Frančišek, Jurjevica.
Tanko Anton, Nemška vas.
Tkavec Josip, Dane.
Tomšič Andrej, Hrvača.
Trdan Frančišek, Sušje.
Vesel Josip, Sušje.
Vesel Pavel, Ribnica.
Virant Ivan, Gorenja vas.
Zabukovec Josip, Spodnji Lazi.
Zidar Rudolf, Breže.
Zobec Jakob, Dane.
Žlindra Ivan, Jurjevica.

IV. razred.

Andoljšek Anton, Hrvača.
Andoljšek Franc, Jurjevica.
Arko Bogomir, Ribnica.
Arko Franc, Breže.
Arko Ivan, Breže.
Arko Josip, Dane.
Arko Josip, Jurjevica.
Arko Josip, Otavice.
Bartol Albin, Ribnica.
Benčina Franc, Bukovica
Bezljaj Franc, Ribnica.
Češarek Anton, Ribnica.
Češarek Josip, Ribnica.
Francelj Josip, Jurjevica.
Gelze Franc, Breg.
Gornik Karol, Jurjevica.
Gornik Mihael, Dane.
Govže Anton, Sušje.
Govže Ludvik, Lazi.
Hočever Alojzij, Jurjevica.
Ivanec Alojzij, Vel. Poljane.
Kljun Franc, Otavice.
Kljun Josip, Gorenja vas.

Kljun Josip, Nemška vas.
Kljun Karol, Gorenja vas.
Kos Franc, Sušje.
Kozina Franc, Sušje.
Krampelj Josip, Ribnica.
Krže Miroslav, Ribnica.
Lesar Franc, Jurjevica.
Lovšin Alojzij, Sušje.
Lovšin Alojzij, Ribnica.
Lovšin Josip, Lazi.
Lovšin Viktor, Dunaj.
Maležič Josip, Gorenja vas.
Maren Ivan, Dane.
Mate Vincenc, Goriča vas.
Mihelič Franc, Ribnica
Nosan Anton, Podgora.
Novak Anton, Gorenja vas
Novak Matevž, Gorenja vas.
Obrstar Anton, Gorenja vas.
Oražem Alojzij, Bukovica.
Oražem Anton, Ribnica.
Pakiž Anton, Dane.
Pelc Josip, Ribnica.

Petek Josip, Lazi.
Pogorelec Josip, Breg.
Pucelj Ivan, Hrvača.
Šega Franc, Žlebič.
Rigler Alojzij, Breg.

Škrabec Josip, Hrovača.
Taučar Ivan, Krepelje (Primorsko).
Trdan Ivan, Sušje.
Zobec Anton, Kot.

V. razred.

Ambrožič Franc, Goriča vas.
Andolšek Franc, Hrvača.
Andolšek Ludvik, Velike Poljane.
Arko Anton, Otavice.
Arko Josip, Bukovica.
Boh Franc, Lazi.
Burger Franc, Cirknica.
Cvar Edvard, Slatnik.
Čampa Josip, Kot.
Čampa Matija, Slatnik.
Češarek Anton ml., Ribnica.
Češarek Anton st., Ribnica.
Češarek Josip, Nemška vas.
Debelak Ivan, Ribnica.
Ilc Andrej, Goriča vas.
Ilc Ivan, Gorenja vas.
Klun Franc, Nemška vas.
Klun Franc ml., Ribnica.
Klun Franc st., Ribnica.
Klun Ivan, Nemška vas.
Krajec Franc, Zapuže.
Lesar Franc, Slatnik.
Lesar Josip, Ribnica.
Levstik Josip, Goriča vas.
Levstik Karol, Otavice.

Lovšin Alojzij, Goriča vas.
Lovšin Ivan, Jurjevica.
Lovšin Josip, Ribnica.
Mate Josip, Goriča vas.
Muhič Anton, Bukovica.
Oražem Ivan, Nemška vas.
Ozvald Josip, Jurjevica.
Pahulje Ivan, Ely Min. (Amerika).
Pengal Alojzij, Vel. Poljane.
Pospšil Anton, Glažuta.
Prelesnik Josip, Hrvača.
Rus Stanislav, Jurjevica.
Šilec Franc, Gorenja vas.
Šobar Franc, Bukovica.
Tekavec Ignacij, Hrovača.
Thurnher Edmund, Hrib pri Loškem potoku.
Thurnher Ferdinand, Hrib pri Loškem potoku.
Tomšič Franc, Hrvača.
Trdan Anton, Sušje.
Ule Anton, Ribnica.
Zajec Ivan, Goričavas.
Ziherl Ivan, Domžale.
Žlindra Josip, Jurjevica.

b) Dekliška šola.

I. razred.

1. oddelek.

Adamič Angela, Žlebič.
Ambrožič Ivana, Sušje.
Andoljšek Marija, Breg.
Arko Angela, Sajevec.
Arko Frančiška, Jurjevica.
Arko Frančiška, Kot.
Arko Marija, Kot.
Arko Marjeta, Gradec.
Bartol Pavlina, Ribnica.
Benčina Ivana, Bukovica.
Bevka Karolina, Breže.
Bojcek Alojzija, Dolenja vas.
Čampa Frančiška, Breže.
Češarek Neža, Ribnica,

Dejak Angela, Ribnica.
Dejak Urša, Zapuže.
Erčul Frančiška, Lazi.
Fircik Ivana, Zadolje.
Gorše Angela, Ribnica.
Govže Marjeta, Lazi.
Grebenc Helena, Hrvača.
Ilc Angela, Gorenja vas.
Ilc Marija, Gorenja vas.
Javornik Marija, Ribnica.
Krampelj Angela, Ribnica.
Križman Albina, Ribnica.
Klinar Slavica, Ribnica.
Kljun Frančiška, Bukovica.

Kljun Frančiška, Lazi.
Kljun Ivana, Bukovica.
Kljun Ivana, Goriča vas.
Kljun Marica, Amerika.
Krsnič Marija, Hrvača
Lesar Angela, Breže.
Lovšin Ana, Goriča vas.
Lovšin Angela, Breže.
Lovšin Ivana, Goriča vas.
Lovšin Neža, Breže.
Lovšin Neža, Lazi.
Mihelič Karolina, Amerika.
Mihelič Marija, Lazi.
Mihelič Marija, Sajevec.
Mihelič Marija, Žlebič.
Mlakar Marija, Cerknica.
Mrhar Frančiška, Dolenja vas.
Mrhar Marija, Nemška vas.
Mrše Marija, Breg.
Novak Frančiška, Ribnica.
Novak Marija, Lazi.
Oražem Marija, Otavice.
Obrstar Ana, Zapuže.
Ozvald Frančiška, Jurjevica.
Pahulje Ana, Bukovica.
Pajnič Neža, Bukovica.
Pakiž Frančiška, Jurjevica.
Perovšek Angela, Bukovica.
Petek Ivana, Ribnica.
Pucelj Angela, Hrvača.

Pucelj Ivana, Goriča vas.
Pucelj Marija, Lazi.
Prelesnik Angela, Lazi.
Pschick Ema, Ribnica
Ramor Julija, Ribnica.
Rigler Angela, Breg.
Rus Frančiška, Ribnica.
Rus Neža, Breže.
Sušnik Terezija, Ribnica.
Starec Angela, Goriča vas.
Strehovec Albertina, Gorenja vas.
Šilec Angela, Nemška vas.
Šilec Marija, Gorenja vas.
Šilec Marija, Sajevec.
Šilec Marija, Jurjevica
Šilec Jozefa, Kot.
Šmalec Frančiška, Lazi.
Tanko Ivana, Nemška vas 18.
Tanko Ivana, Nemška vas 19.
Tanko Marija, Hrvača.
Tekavec Marija, Dane.
Tomšič Jozefa, Podpoljane.
Tomšič Marija, Nemška vas.
Tomšič Neža, Hrvača.
Trepečnik Marija, Ribnica.
Vesel Jozefa, Ribnica.
Zidar Angela, Breže.
Zobec Frančiška, Kot.
Zobec Ivana, Nemška vas.
Zobec Marija, Dane.

2. o d d e l e k.

Ambrožič Roza, Goriča vas.
Andoljšek Ivana, Jurjevica.
Andoljšek Marija, Ribnica.
Arko Angela, Dane.
Arko Neža, Breže.
Bartol Marija, Ribnica.
Boh Frančiška, Breže.
Čampa Ivana, Breže.
Čampa Lucija, Slatnik.
Čampa Marija, Kot.
Čampa Marija, Kot.
Česarek Ana, Ribnica.
Češarek Ivana, Ribnica.
Češarek Marijana, Ribnica.
Češarek Neža, Nemška vas.
Drobnič Angela, Gorenja vas.
Fabian Marica, Ilirska Bistrica.
Gelze Jozefa, Ribnica
Gorše Frančiška, Breže.

Gorše Frančiška, Ribnica.
Govže Ana, Lazi.
Henigman Ana, Ribnica.
Humer Štefanija, Gorica.
Ilec Angela, Dane.
Ivančič Marija, Goriča vas.
Javornik Frančiška, Ribnica.
Kos Frančiška, Sušje.
Košir Jozefa Kot.
Kozina Marija, Jurjevica.
Klavs Ivana, Gorenja vas.
Klun Ana, Ribnica.
Kljun Ivana, Bukovica.
Klun Marija, Ribnica.
Kljun Marija, Bukovica.
Krajec Marija, Zapuže.
Kromar Karolina, Gorenja vas.
Krže Marija, Feldkirchen.
pl. Lehmann Emilija, Kočevje.

Lesar Marija, Breže.
Lesar Neža, Hrovača.
Lesar Neža, Breže.
Lesar Neža, Sušje.
Lovšin Ana, Dane.
Lovšin Angela, Goriča vas.
Lovšin Leopoldina, Goriča vas.
Lovšin Marija, Otavice.
Lovšin Mihaela, Ribnica.
Lovšin Pavlina, Sušje.
Malnar Marija, Žlebič.
Mate Ana, Goriča vas.
Mihelič Angela, Otavice.
Mihelič Marija, Gorenja vas.
Mrača Angela, Otavice.
Mrše Frančiška, Žlebič.
Novak Ana, Gorenja vas.
Nosan Marija, Gorenja vas.
Nosan Marija, Hrovača.
Oberstar Ivana, Kot.
Petek Ana, Ribnica.
Petek Ana, Otavice.
Pogorelc Frančiška, Breg.
Poljanšek Ivana, Ribnica.
Pucelj Marija, Slatnik.

Prijatelj Angela, Lazi.
Prijatelj Marija, Goriča vas.
Ramor Ivana, Ribnica.
Rigler Ivana, Breg.
Rus Frančiška, Nemška vas.
Rus Ivana, Jurjevica.
Skopin Marija, Sušje.
Štupica Marija, Gorenja vas.
Štupica Neža, Kot.
Šilec Marija, Jurjevica.
Šobar Ivana, Nemška vas.
Šobar Marija, Sajevec.
Šmalec Marija, Lazi.
Šmalec Neža, Lazi.
Šmalec Štefanija, Ribnica.
Tanko Angela, Hrovača.
Tanko Angela, Nemška vas.
Terdan Neža, Zadolje.
Tomšič Štefanija, Sp. Poljane.
Turek Frančiška, Kot.
Turek Ivana, Slatnik.
Virant Marija, Gorenja vas.
Zobec Marija, Kot.
Žindra Angela, Žlebič.

II. razred.

1. oddelek.

Ambrožič Ivana, Sušje.
Ambrožič Marija, Sajevec.
Ambrožič Uršula, Sušje.
Bartol Marija, Dane.
Boh Frančiška, Breže.
Boh Ivana, Jurjevica.
Česarek Ivana, Nemška vas.
Česarek Marija, Ribnica.
Drobnič Jerica, Goriča vas.
Drobnič Marija, Gorenja vas.
Gornik Neža, Dane.
Grebenc Terezija, Hrvača.
Henigman Marija, Ribnica.
Ilc Marija, Dane.
Ilc Neža, Gorenja vas.
Indihar Frančiška, Bukovica.
Kljun Marija, Sajevec.
Kljun Frančiška, Zapuže.
Lesar Ivana, Hrvača.
Lesar Marija, Breže.

Lesar Marija, Jurjevica.
Lesar Marija, Kot.
Lovšin Marija, Breže.
Lovšin Marija, Goriča vas.
Maren Frančiška, Dane.
Mihelič Ivana, Hrvača.
Oberstar Ana, Gorenja vas.
Oberstar Ivana, Jurjevica.
Oberstar Marija, Zapuže.
Oražem Ivana, Goriča vas.
Pelc Marija, Ribnica.
Petek Frančiška, Ribnica.
Podboj Berta, Ribnica.
Pucelj Frančiška, Kot.
Sušnik Marija, Ribnica.
Starec Neža, Goriča vas.
Šilec Jožefa, Breg.
Vesel Marija, Ribnica.
Žindra Marija, Breže.
Marolt Terezija, Sodražica.

2. oddelek.

Ančik Hermina, Ribnica.
Arko Ivana, Jurjevica.
Arko Neža, Kot.
Bevka Marija, Breže.
Boh Neža, Breže.
Bolha Roza, Goriča vas.
Burger Antonija, Cerknica.
Čendak Lucija, Jelovica.
Dejak Ivana, Ribnica.
Dejak Terezija, Lazi.
Gorše Marija, Gorenja vas.
Ilc Marija, Gorenja vas.
Jecelj Angela, Hrvača.
Klinar Cecilija, Ribnica.
Kljun Marija, Lazi.
Kljun Magdalena, Ljubljana.
Klun Marija, Ribnica.
Krže Sabina, Feldkirchen.
Lovšin Angela, Goriča vas.
Marolt Marija, Gorenja vas.
Mrhar Marija, Zadolje.
Mrše Angela, Žlebič.
Mrše Ivana, Breg.
Novak Ivana, Gorenja vas.
Novak Marija, Lazi.

Nosan Frančiška, Žigmarice.
Ozvald Marija, Jurjevica.
Petek Frančiška, Lazi.
Petek Frančiška, Otavice.
Petek Marija, Lazi.
Petrič Ivana, Zapuže.
Pucelj Ivana, Hrvača.
Pucelj Marija, Kot.
Požar Ivana, Sajevec.
Prelesnik Marija, Hrvača.
Prijatelj Marija, Ribnica.
Prijatelj Roza, Goriča vas.
Rus Terezija, Jurjevica.
Šega Frančiška, Lazi.
Šega Ivana, Žlebič.
Šilec Neža, Jurjevica.
Šilec Neža, Sajevec.
Šmalec Frančiška, Breg.
Šmalec Frančiška, Otavice.
Škrabec Ana, Hrvača.
Trdan Frančiška, Breže.
Trdan Ivana, Breže.
Zobec Frančiška, Dane.
Zobec Ivana, Dane.

III. razred.

1. oddelek.

Arko Angela, Otavice.
Arko Ivana Dane.
Arko Marjeta, Lazi.
Bartol Ivana, Dane.
Boh Frančiška, Jurjevica.
Burger Cecilija, Ribnica.
Cvar Frančiška, Breg.
Češarek Ana, Ribnica.
Češarek Marija, Ribnica.
Češarek Marija, Ribnica.
Drobnič Rozalija, Goriča vas.
Gelze Marija, Ribnica.
Gorše Ivana, Ribnica.
Ilc Neža, Goriča vas.
Knol Angela, Ribnica.
Kromar Leopoldina, Gorenja vas.
Lesar Frančiška, Jurjevica.
Lesar Frančiška, Kot.
Levstik Ivana, Breg.
Lovšin Frančiška, Breže.
Lovšin Ivana, Breže.

Mihelič Marija, Hrvača.
Mihelič Marija, Kot.
Murgel Ana, Ribnica.
Mrše Frančiška, Breg.
Nadler Neža, Hrvača.
Novak Frančiška, Gorenja vas.
Pakiž Ivana, Ribnica.
Petek Ana, Lazi.
Picek Ivana, Ribnica.
Rus Ivana, Nemška vas.
Šilc Cecilija, Slatnik.
Šilc Ivana, Nemška vas.
Škrbec Marija, Ribnica.
Šobar Frančiška, Nemška vas.
Tanko Ana, Hrvača.
Tanko Frančiška, Nemška vas.
Tanko Ivana, Hrvača.
Thurnher Zofija, Goriča vas.
Tekavec Uršula, Hrvača.
Ule Angela, Ribnica.
Zobec Frančiška, Nemška vas.

2. oddelek.

Andoljšek Jozefa, Ribnica.
Andoljšek Marija, Jurjevica.
Bartol Marija Sajevec.
Benčina Neža, Bukovica.
Bolha Neža, Hrvača.
Dejak Marija, Ribnica.
Dejak Terezija, Otavice.
Kozina Ivana, Jurjevica.
Lesar Neža, Breže.
Lovšin Marija, Goriča vas.
Mrše Angela, Gorenja vas.
Oražem Neža, Goriča vas.
Oražem Neža, Ribnica.
Pahule Marija, Bukovica.

Petrič Justina, Ribnica.
Podboj Ana, Ribnica.
Prelesnik Frančiška, Lazi.
Pucelj Marija, Goriča vas.
Pust Albina, Ribnica.
Pust Marija, Ribnica.
Starec Frančiška, Goriča vas.
Starec Ivana, Žlebič.
Starec Neža, Hrvača.
Šega Marija, Lazi.
Šega Marija, Žlebič.
Tekavec Marija, Hrvača.
Turk Frančiška, Slatnik.
Zobec Marija, Goriča vas.

III. Razvoj ribniške šole od nastanka do leta 1908.

Napisal Stefan Tomšič.

a) Od nastanka do 1848.

Najstarejša vest o obstoju ribniške šole sega v 15. stoletje. V znameniti zgodovinski knjigi o mestu Avgsburgu, katero je napisal v štirih zvezkih „Burghardt Zenk“, opisuje v tretjem zvezku svoje lastno življenje, iz katerega povzamemo le to, kar more pospešiti naš namen.

Zenk je bil rojen 1397 v Memingen-u. Mati mu je umrla, ko je bil komaj sedem let star. Mačeha, prevzetna žena ni ljubila otrok prvega zakona. Enajstletni Burghard pobegne k stricu, bratu svojega očeta, kateri je bil že 30 let župnik v Kočevski Reki. V deželo je bil prišel kot pisar vojvodinje Tegg, poročene z grofom Friderikom Orteneškim, ki ga je pozneje postavila župnikom v Kočevski Reki. Prišel je pač k svojim rojakom. Burghard je pa doma že štiri leta v šolo hodil (Ich war auch ein Schüler und war bei vier Jahren in die Schule gegangen). Trdimo lahko, da je bil ljudsko šolo dovršil.

V Ribnici je Zenk ostal 7 let. Stric ga je pošiljal v šolo ter je stanoval pri Hans Schwabu zidarskemu mojstru grofa Fr. Ortenburškega. — Ko sem 7 let prebival, piše dalje, pri stricu v Ribnici, dovedel bi me bil rad do časti ter poslal na Dunaj (der hätte mich gern zu Ehren gebracht und tät mir gütlich und wohl und wollt mich gen Wien schicken auf die hohen Schul). Jaz pa nisem hotel in sem se vrnil v svojo domovino.

Tu smo na odločilnem mestu, katero brez dvoma dokazuje, da ni bila tedajna ribniška šola navadna ljudska šola, ampak zavod, kjer se je moglo najmanj 7 let hoditi v šolo in po dovršenih študijah iti na Dunajsko univerzo.

Dimitz pravi: Prišli smo do neovrznega zaključka, da je imela Ribnica v začetku 15. stoletja gimnazij, katerega Ljubljana istodobno ni imela. Če še pomislimo, da je bila ribniška fara ustanovljena po akvilejskih patriarhih 1363. leta in so jo opravljali naddijakoni s škofovsko oblastjo, lahko sklepamo, da so ti kakor opatiji Zatična in Kostanjevica skrbeli za duhovski naraščaj in kje drugod, ako ne v do-

mači šoli. Ni tedaj izključeno, da bi bila s faro obenem šola ustanovljena.

Za nadaljni obstanek šole nimamo pisanih listin, pač pa svedočijo podpisi in letnice ribniških učiteljev na zadnji strani velicega oltarja v cerkvi sv. Jurja na ortneškem hribu. Podpisana ali v les vdolbena imena so: Simon Gradischer, Schulmeister, Anno 1690 — Jakob Schmitt, ludi magister in Reifnitz A. 1732 — Bernardus Lozhniker, ludi rektor 1740 — Franc Ksav. Repesch, ludi rektor 1750. Podpisov je še več, zob časa jih je uničil. Da so ondi podpisani, bodi povedano, da je bila cerkvice sv. Jurja kakor vse cerkve naokoli ribniška podružnica. Cerkvica nima kora; pelo se je ob „žegnanjih“ za oltarjem in med pridigo so ovekovečili s podpisi svoja imena in pripomogli ribniški šoli iz megle 17. in 18. stoletja.

Da se niso ohranili nikaki spisi niti o šoli niti o fari v domačih arhivih, je vzrok ta, da je požar trikrat uničil trg in sicer 1415.—1445. in 1778. l.

Leta 1808. je zagledala beli dan knjiga „Buch der Ehre für die Reifnitzer Schule, znana ljudstvu pod imenom „zlate bukve“. Vpisavali so gg. dekani v njo ob konci leta „obdarovance“ (haben Schulpreise erhalten) in „odličnjake“ (Ausgezeichnete Schüler). Šola je morala biti na dobrem glasu, nemščina se je menda posebno dobro gojila, radi tega tak naval učencev od zunaj. Naj navedemo iz zlatih bukev le nekatere iz zunanjih krajev in pripomnimo časti, katere so dosegli.

Valenčič Anton in Jožef iz Bistrice pri Trnovem, eden general, drugi veletržec.

Oru (Orel) Jožef iz Skopal (Skoppu) pri Tolminu (doktor), Seemann Pavel, Grčarice, veletržec v Reki, Hren Anton iz Begunj pri Cerknici, sodni nadsvetnik, Delkot Blaž iz Cerknice, trgovec. Zajec Janez iz Broda, Hrvaško. Bartol Peter in Jakob, Loški potok, prvi župnik. Ivanetič Martin, Metlika, vadnični učitelj.

Prešern France iz Vrbe, doktor in pesnik, itd. itd.

Vsi ti so obiskovali I. in II. razred v letih od 1510 do 1812. Šola je bila tedaj dvorazredna.

Iz leta 1818. datira druga knjiga, katera je pri šoli. Imenuje se Fleißverzeichnisse über die Schüler der II. Klasse und der Sonntagschule zu Reifnitz im Schuljahre 1818. Bila je pa le razrednica, v katero so se pisale zamude. Šolsko leto se je pričenjalo z decembrom in končavalo s septembrom. V drugem razredu je bilo 47 dečkov in 12 deklic, v nedeljski šoli 17 dečkov in 23 deklic. Učenci I. razreda niso vpisani.

Zunanjih učencev ni več v tolikem številu. Menda zato, ker so bili šolski prostori v hišici št. 27, obstoječi le iz dveh sob že za domače učence premajhni in niso mogli tujcev vsprejemati. Primorani so

bili celo hišo št. 27, ki je bila obenem mežnarija prodati in najeti Fegčevo hišo št. 50. To se je izvršilo najbrže leta 1821. Prvi razred je imel paralelko, tedaj sta bila takrat že dva pomožna učitelja (Gehülfe).

Tudi najeta hiša je postajala pretesna. Učitelj Böhm je moral stanovati na št. 57. Zaraditega so l. 1846. kupili hišici pri Anzeljkovih št. 5 in pri Pečku št. 6, za stavbeni prostor šolskega poslopja. Zgradba je bila dovršena 1848. leta in je stala 14.000 K. Nadzorstvo je vodil Ivan Čelesnik, krčmar na št. 48, ter svojo nalogo v zadovoljnost ljudstva izvršil. Dne 3. novembra se je šola blagoslovila, 4. novembra 1848 je nastopil tu svojo službo g. Jožef Raktelj.

Prav bi ne bilo, da bi se naših vrlih prednikov, kateri so nam vsaj iz podpisov znani ne spominjali na tem mestu. Bili so učitelji — podučitelji se niso podpisovali, zato jih ni moči navesti.

Krombholz Anton, 1813.

Knobl Pavel, 1818.

Slavik Ivan, 1821.

Novak Martin, 1822.

Pust Ivan, 1826.

Skul Anton, 1839.

Ehrlich Florian, 1841.

Kančnik Leopold (pesnik), 1842.

Böhm Ignacij, 1843.

Klemenčič France, 1843.

Klinc Janez, 1844.

Raktelj Josip, prišel je iz Toplic in nastopil službo dne 4. novembra 1848.

b) Razvoj šole v dobi od l. 1848—1908.

Leta 1848. je stresel grozovit vihar Avstrijo, da je zaječalo staro in častito poslopje. Bila je brod, katerega mečejo ljuti viharji po pe-nečih valovih, dokler ni 2. decembra 1848, v svoji roki dvignil žezla avstrijske države santalucijski junak Franc Jožef I. Vsi narodi so tega leta zahtevali svobode in šole. Oboje jim je dal blagi vladar. Zaklical je 14. maja 1869: dam vam šolo. Na podlagi te in drugih pozneje izišlih državnih in deželnih postav razvijalo se je šolstvo neverjetno hitro in doseglo bi bilo svoj višek, da bi bili nositelji šole plačani stanu primerno. Lačen trpin ne prenese peze dnevnega dela. Tudi učiteljstvo vzdihuje ob pomanjkanju in nima moči za popolno delo.

Oglejmo si natančneje, kako se je naša šola razvijala pod mogočno vlado Franca Jožefa I. — 1848 je bila tedaj šola dvorazredna. Pod spretnim vodstvom g. nadučitelja Raktelja je rastla po številu

otrok in razredov. Sreča je tudi hotela, da je imel krmilo šolstva v rokah mož, kateri je bil vnet za narod, mislimo nepozabnega človekoljuba g. dekana Ignacija Holzapfela. Vsakokratni dekan je bil takrat šolski nadzornik vseh šol svoje dekanije. Njegovi referati, katere je tudi izdeloval v zglede svojemu učiteljstvu, so polni čustva do naroda, učiteljstva, šole in mladine. Skrbel je za reden pouk ne le na domači šoli, ampak po vseh v njegovi dekaniji. Iz najbolj oddaljenih vasi morali so s 7 letom v šolo. Vse svoje življenje je preživel v največji skromnosti v prid gluhonemih. Zapustil jim je 160.000 K. Za zasluge šole in cerkve je bil 1856. leta odlikovan z zlatim zaslužnim križcem. Pričel je zidati cerkev, a je ni dozidal; umrl je 21. januarja 1868.

Tedaj g. Holzapfel in pa predstojnik okrajnega sodišča g. Wenzovski sta skrbela, da se je 1856. leta v podstrešju pozidala soba, ki naj bi služila podučiteljem v stanovanje. A pri najboljši volji se učiteljstvu prav nič ni uslužilo, kajti jeseni 1856 je romal v to sobo, katera je bila 7 m dolga, 5 m široka in 2,5 m visoka III. razred in je ostal v njej do 1871. leta po številu 65—70 učencev in učenek.

Ustreženo pa je bilo podučiteljem, ko sta imenovana gospoda odpravila mesečno šolnino à 10 kr. star. den. „za glavo“ („per Monat u. Kopf“) ter določila učitelju 150 gld., prvemu podučitelju 250 gld. in drugemu 200 gld. Kdor ne pozna tedajnih razmer vprašal bi, kje je pa nadučitelj? Takrat jih ni bilo, le eden na šoli je bil učitelj, vsi drugi podučitelji (Gehilfe). In zopet — zakaj tedaj ima učitelj najmanjšo plačo? Ta je imel v šoli stanovanje, je bil cerkovnik, tedaj kot tak pobiral „biro“, štolo, radi tega manjša plača v denarjih! Ob otvoritvi III. razreda je bilo 248 otrok, a prihodnje šolsko leto že 312. Zaradi tega rapidnega naraščanja šolske mladine so 1857 kupili od g. Koslerja Robovo hišo št. 7, da bi se moglo poslopje prosto razširjati.

Ko se je cerkev dozidala, ostalo je vsakovrstnega materijala. In ker je število otrok rastlo, prostorov za pomnoženje razredov pa ni bilo, — se je 1871. leta razširilo šolsko poslopje proti cerkvi. Delo je vodil g. Frid. Loger. V eno od dveh pridobljenih šolskih sob se je preselil III. razred iz podstrešne sobe in šele 1874 se odprl tudi IV. razred. L. 1875. je došel odlok, da naj pomnoženi kr. š. sv. na to deluje, da se odpravi dvorazredna dekliška šola poleg štirirazredne deške. Odgovor kraj. šol. sveta z dne 5. novembra 1875 se pa glasi: Imenovano dekliško šolo je kr. šol. svet radi pomanjkanja primernih prostorov in pomanjkanja denarja odklonil. Pač pa prosi kr. šol. svet, da se četrto učiteljsko mesto prav kmalo z dobrim učiteljem namesti.

Čez tri leta — 1878 — je bil I. razred tako prenapolnjen, da je krajni šolski svet ob svojem uvedel poludnevni pouk v tem razredu, dečki dopoldne, deklice popoldne. A takemu pouku na štirirazrednici se je tedajni deželni nadzornik g. Pirker z vso eneržijo uprl in izpo-

sloval, da je c. kr. deželni šolski svet dovolil dvorazredno dekliško ljudsko šolo, katera se je tudi tega leta odprla. Krajni šolski svet ni prišel v zadrego za prostore novima razredoma. Par sten ven med sobico z enim oknom in jedilno shrambico v pritličju, istotako v prvem nadstropju in sobani sta gotovi. V teh dveh sobah, katerih je vsaka le tako velika, da ima za 32 otrok predpisanega volumna, je posedalo od l. 1878 do 1908. po 70 učencev.

V šolskem letu 1895/6. je bilo 691 učencev in učenk. Zaraditega je c. kr. dež. šolski svet z odlokom z dne 6. septembra 1897, št. 2292, do-

Fr. Dolinar.

volil na deški šoli paralelni razred in z istim odlokom razširil dekliško dvorazrednico v trirazrednico, ako krajni šolski svet potrebne prostore preskrbi.

Ob petdesetletnem slavlju cesarjevega vladanja — 1898 — si je šola z veselničnimi dohodki kupila krasno zastavo, in kumica, cenjena gospa Višnikarjeva ji je omislila krasen trak z napisom: Albina Višnikar 1848—1898.

Leta 1899. je prejelo šolsko vodstvo iz zapuščine gospodične Julije Povše 300 K, katere je vinkuliralo na ljudsko šolo ter nakupilo

za nje glavne deleže v ribniški Posojilnici, ki prisodijo vsakateremu nadučitelju 30 glasov pri občinih zborih Posojilnice.

Dekliška šola, dasi je imela pravico z letom 1897. postati trirazredna, se ni razširila na nobeno stran, dokler je ni masa deklic prisilila. Šolsko leto 1896/7. je bilo v I. razredu 181, v II. razredu 132 učenk. O uspehu pri tolikem številu otrok je težko govoriti. Z dnem 30. septembra 1906 je vodstvo opisalo žalostno stanje dekliške šole in prosilo pomoči z ustanovitvijo paralelnega razreda I. razredu. Odlok z dne 8. novembra 1906, št. 6076, c. kr. deželnega šolskega sveta dovoljuje paralelko — ako se preskrbe prostori — tem rajše, ker je izšlo dovoljenje za trirazrednico, kakor je navedeno gori že l. 1897. S 1. januarjem se otvori novi razred v najeti sobi. Šolsko leto 1907/8., ko bode šola trirazredna je kazalo iste težkoče kakor prejšnje leto. Že o počitnicah z dnem 18. julija 1907, št. 243, je odposlalo vodstvo po kraj. šolskem svetu podprto prošnjo za paralelko in odlok c. kr. dež. šol. sveta z dne 7. januarja 1908, št. 243, jo dovoljuje in otvori se 23. januarja. S tem je bilo omogočeno, da hodijo i deklice celodnevno v šolo, kar je neprecenljive vrednosti.

V tem šolskem posloju, katero se je l. 1848. pozidalo in pozneje, kakor smo čuli, prizidavalo in prezidavalo, se je učilo leto za letom nad 300 dečkov in toliko deklic. Hodilo je vanjo od 120 do 150 ponavljalcev, in potem nam ni vprašati, odkod toliko nalezljivih boleznin in toliko žrtev med mladino. Najhujše je bilo l. 1896.; bilo je 11 mrličkov. Deželni šolski nadzornik g. Fr. Levec je zapisal v tukajšnji kataster ob svoji inšpekciji: Šola bi se morala uradnim potom zapreti.

Ne smemo pa misliti, da se za adaptiranje šolskega posloja ni ničesar storilo. 22. decembra 1894 se je vršila na licu mesta uradna obravnava in v polnem številu navzoči občinski odborniki vseh občin so soglasno pritrdili, da se mora poslopje času in potrebam primerno adaptirati.

Stavbeni urad c. kr. deželne vlade je do prihodnje spomladi načrte doposlal krajnemu šolskemu svetu in ta na mesto, kamor se morajo poslati, da se potrebna obravnava uvede. Obravnave ni bilo. Načrti so izginili, vsako urgiranje je bilo zaman. Čez deset let — 1904 se je zahtevalo obravnave nanovo in marca 1905 so došli novi načrti, vsled katerih se naj adaptira šolsko poslopje. 22. marca je sklenil krajni šolski svet, da se delo čimpreje odda, da bode stavba vsaj do jeseni pod streho. Krajni šolski svet, čegar udje so bili: gg. Dolinar Fr., dekan, predsednik; Višnikar Fr., c. kr. sodni nadsvetnik, podpredsednik; Pakiž Fr., posestnik, Dane; Kersnič Anton, posestnik, Hrvača; Zidar Ivan, posestnik, Breže; Češarek Jožef, posestnik, Nemška vas; Lovšin Ivan, trgovec, Lušje; Tomšič Št., nadučitelj, se je pomnožil z naslednjimi udi v stavbeni odbor: Gg. Lovšin Ivan, trgovec, Picek Fr., trgovec, Podboj

Andrej, trgovec, vsi iz Ribnice, in Ilc France iz Gorenje vasi, ter Ilc France iz Goriče vasi, ter volil predsednikom g. Fr. Višnikarja.

Na 15. dan maja razpisala se je obravnava zaradi oddaje šolske zgradbe v „Slov. Narodu“, „Slovincu“ in „Laibacher Zeitung“. Navzoč je bil stavbeni odbor polnoštevilno. Pritožbe proti razpisu ni bilo, pač pa se je v seji 12. maja proti nameravani zgradbi izrekel občinski odbor ribniški, ker pri stari šoli ne bode ne zraka ne vrta. Pri shodu občinskih odbornikov prizadetih občin dne 14. maja je predlagal župan g. Josip Klun iz Ribnice (žalibog, da ga krije že hladna zemlja. Umrli je 6. avgusta 1906.), da se izvršitev nameravane zgradbe opusti, da se staro poslopje samo za dekliško šolo adaptira, za deško šolo pa zida čisto novo poslopje na drugem bolj primernem kraju.

Ker se je ta predlog zavrgel s 24 proti 19 glasom, se prične obravnava zaradi oddaje stavbenih del, katera so bila cenjena na 78.000 K, a oddala so se g. Fr. Marinčiču iz Spodnje Šiške za 74.690 K s pogojem, da mora pred zimo stati poslopje pod streho. (Seveda so bila pri tem izvzeta kleparska, steklarska, lončarska dela in notranja oprava.)

Podjetnik ni mogel pravočasno pričeti z delom, ker se mu ni hotelo stavbinskega materijala prodati po primerni ceni. Med tem je pa rastlo število onih, ki so se zavzemali za šolo ob kolodvorski cesti. Krajni šolski svet se snide 14. junija v posvetovanje in sklene soglasno proti enemu glasu pozidati deško šolo na parcelah št. 295 in 296 po načrtih g. nadinženirja Hanuša in povečanih po stavbnem mojstru g. Kaudela. Temu predlogu je c. kr. okr. šol. svet drugega dne v svoji seji soglasno pritrdil, in z odlokom z dne 29. julija 1905, št. 1374, intimira krajni šolski svet v Ribnici o dovoljenju nove zgradbe. Ker je bil krajni šolski svet napram podjetniku Marenčiču vezan in bi moralo biti poslopje že pred zimo pod streho, je stavbeni odbor novo zgradbo v svoji seji dne 25. julija 1905 podjetniku g. Marinčiču po proračunjenem znesku 54.428 K izročil. Delo se je pričelo. Malo delavcev, pozneje dež, delo je zaostalo, pozidal se je le suteran in visoki parter, zima je nastopila. V tem se je pritožila občina Dane, češ, ni bila vabljen k obravnavi. Pravici na ljubo bodi povedano, da je bila. C. kr. deželni šolski svet je z dne 12. februarja 1906, št. 609, nadaljno zidanje prepovedal ravno iz vzroka izmišljene nevabljenosti.

Vršila se je nova obravnava dne 21. marca 1906. Odlok c. kr. okr. šol. sveta z dne 23. marca 1906, št. 762, pravi, da se mora šola zidati na gori imenovanih parcelah. Proti tej razsodbi ste se pritožili občini Dane in Sušje, na c. kr. dež. šol. svet. Ta je pa z odlokom z dne 20. avgusta 1906, št. 4000, naštel veliko razlogov, ki govore o prednosti šole na nameravanem mestu, ter pritožbi odbije. Bili so nekateri, ki so še pri c. kr. ministrstvu potrkali, a to je prav hitro vrnilo negativen odlok. Čas je preteklo v prepiru in zabavljenih, ni se

pa pomislilo, da škoda raste od do dne. Pogodba s podjetnikom Marenčičem razdrla se je sama obsebi. Treba je bilo nove pogodbe. Vršila se je 17. decembra 1906. Več ponudnikov je bilo. A da se je poravnala narasla škoda prvemu podjetniku, izročila se je zgradba njemu z nadplačilom proračuna K 54.428,22 6⁰/₀, ko smo imeli prej 7⁰/₀ popusta od proračuna. Kleparsko delo, pečarstvo in notranja oprava oddala se je drugim ponudnikom, deloma se je oddala pozneje.

Spomladi 1907 nadaljevalo se je 1905 započeto delo in je bilo dokončano meseca septembra. Le druga dela: mizarska in pleskarska so zavzela dokaj časa. In ko je stalo dokončano delo lično kipeče proti

Fr. Višnikar.

nebu, podobno palači s krasnim razgledom naokoli z zgornjih okenj, z okrašeno lepo fasado ne le v fronti, ampak tudi skoncem, izginili so predsodki tudi tistim, ki so kričali, da bo šola premajhna, sobe prekratke in preozke, da bo stala v Lepovčah itd.

Kakor kaže natisnjena fasada, je šola dvonadstropna z visokim parterjem, v katerem je krasno stanovanje za nadučitelja, kakršno naj bi imeli vsi sotrpini. Dalje je 'Pisarna' in 'Risalnica' za obrtno-nadaljevalno šolo. V suterenu, tako lahko zovemo prostore pod parterjem, sta dve visoki in prostorni kleti s predkletjo. V prvem in drugem

nadstropju so po tri učne sobe in po ena soba za učila. Stranišča in greznica so popolnoma zaprta in je zračenje izpeljano iznad strehe. Zavarovani smo tudi s strelovodom proti nevarnostim strele. Za ta kras Ribnice se je bil boj, od nekaterih na umazan način; šlo jim je pri tem več, da se blatijo osebe, kakor za dobro stvar! Bodi vse pozabljeno! Ta kraj združuj učitelje in starše v zvezo zoper sovražnike nedolžne mladine. To bodi naš smoter in ne drugi!

21. oktobra 1907 se je šolsko poslopje svečano blagoslovilo. Po cerkvenem opravilu se podamo s šolsko mladino v sprevedu v „šolo“, katero je č. g. dekan France Dolinar po opravljenih molitvah z asistenco gg. kaplanov blagoslavljal. Po končanem blagoslovu govori gospod dekan in predsednik kraj. šol. sveta v ganljivih in ubranih besedah, da je vsem segalo v srce. Priporočal je staršem, naj pridno pošiljajo otroke v šolo in naj jih, kadar so kaznovani v šoli, kaznujejo še doma. Zahvali se občanom, da se niso ustrašili stroškov, ki jih je naprtilo zidanje, saj jim bodo potomci vedeli hvalo za to. Zahvalil je dež. sod. nadsvetnika g. Fr. Višnikarja na trudu, ki ga je imel kot načelnik stavbenega odbora; zahvalil Posojilnico ribniško, katera je darovala stavbni prostor ter napravila okrog vrta dragoceno ograjo. Gospod nadsvetnik Višnikar omenja, s kolikimi zaprekami se mu je bilo bojevati, vendar današnji dan je dan zmage. Dovršeno je poslopje, ki je podobno palači in opravljeno najmodernejše. Učitelji in otroci bodo radi zahajali v te svetle zračne prostore. Poleg vzgoje in dobrih uspehov naj bo učiteljstva glavna skrb — snaga po vseh prostorih in pri vseh predmetih. Častno se spominja tudi nadinž. g. Hanuša, ki je prvi sprožil misel za to šolo ter načrte napravil in g. Fr. Kaudale, ki je načrt tako spretno preuredil. Želeč učiteljstvu vse dobro, izroči šolskemu vodji ključ. G. nadzornik Turk stavi za pogoj dobre šole dobro učiteljstvo na prvo mesto. Vsi pogoji naj bodo dani, ako ni učiteljstvo marljivo in ne vrši svoje dolžnosti — uspehov v šoli ne bo. Pridobi si učitelj ljubezen otrok, pouk ti bo potem lahek! Starši naj ne govore o učiteljstvu nič slabega ali razžaljivega. Spoštovanje do učiteljstva je s tem v otroškem srcu zamorjeno. Taki starši ne bodo tudi sami nikdar vživali spoštovanja in ljubezni niti od lastnih otrok. Šolski vodja g. Tomšič zahvali g. nadsv. Višnikarja za izročeni mu ključ, češ, ključ je majhna reč iz nežlahtne, a vendar najkoristnejše kovine, ne čuti, nima življenja, a vendar tako glasno govori: „Jaz hočem te krasne prostore čuvati po noči pred sovražnikom, ti s svojim učiteljstvom čuvaj po dnevi mladino, ki bo hodila v te prostore se napajat zlatih nauk, da je ne zadene nezgoda niti v šolski dobi, niti v poznejšem življenju.“ Ključ, ti si si izbral, dasi nočno, vendar lažjo službo. Glej, vsi predgovorniki so spominjali učiteljstvo le dolžnosti. Dosti jih je! A vsem vam, ki ste jih nam nalagali, obljubljam

v svojem in svojega učiteljstva imenu, da jih hočemo vršiti vestno, v blagor šolske občine in v blagor slovenskega naroda. Po končanem vzporedju smo si ogledali šolske prostore in notranjo opravilo ter se nismo mogli dosti načuditi solidnemu delu. Predsodki, ki so obsojali poslopje in stavbeni odbor, so izginili.

Po cerkvenem opravilu se je vršila kolavdacija, pri kateri je bil visokorodni gospod c. kr. okrajni glavar Ernest baron Schönberger, kot predsednik; c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Josip Turk kot pedagoški izvedenec; c. kr. stavbeni pristav gosp. Karol Orel, kot teh. izvedenec; okrožni zdravnik g. dr. Ant. Schiffrer kot zdravniški izvedenec in kot župan zastopnik občine ribniške ter so izrekli, da šola vsem zahtevam odgovarja. Mimogrede bodi povedano, da bi bila šola, ko bi se bila brez ovir zidala, po pogodbi z dne 25. julija 1905 napram podjetniku Marenčiču

za	54.428 K — h
ter pristevši steklarska, pleskarska, lončarska dela in notranjo opravilo, katera se je drugim podjetnikom istočasno ali pozneje oddala za približno	8.000 K — h
bi bila šola veljala	62.428 K — h
a sedaj stane	69.380 „ 64. „
podražila se je tedaj za	6.552 K 64 h

Še nekaj zraven, pa bi se bila dekliška šola adaptirala in deklice bi bile pohajale v zračno poslopje.

Kot največjo dobrotnico nove šole moramo zabeležiti slavno Posojilnico, katera je parceli 295 in 296, v razsežnosti 28·83 a za stavbni prostor, ki veljata po nakupni ceni 4324 K — dala za malenkostno ceno 580 K. Poleg tega je napravila okoli velikega vrta krasno in trpežno ograjo, nad polovico železno, s cementnim podzidom, manjšo polovico v ozadju z okroglimi, na letah pribitimi stebrički; stala je 3273 kron. Da bi šola brez te dobrotnice ne imela tako krasne ograje, ali bolj gotovo nobene, naj dokaže sledeči naivni, pravzaprav hudobni slučaj: Kdor je naredil ograjo, tisti naj jo plača, klicala je tropa zbranih, cikalo se je na stavbeni odbor, dasi je bila ograja že zdavno plačana. Hvala cenjenemu posojilničnemu odboru na velikodušnem daru. S tem ste pokazali, cenjena gospoda, da znate čislati lepoto domačega kraja, da ste naklonjeni šoli, v katere roki je bodočnost našega naroda. Še enkrat, srčna Vam hvala!

Srce bi nas bolelo, ko bi se ne spomnili hvaležno mož, ki živita poleg svojega stanovskega poklica le šoli.

Visokočastiti gospod dekan Fr. Dolinar, katerega nam kaže slika jako krepkega moža, ima srcé, katero čuti veselje z veselimi, a zalesketa se mu solza v očeh, ako mu tožiš gorje. Ta blagi mož je

predsednik krajnemu šolskemu svetu že dve dobi. Opremil je v tem času šolo z najlepšimi in najdražjimi učili. Nikdar ni rekel, „ne“, vedno pa, „da“, ko se mu je povedalo o kakem učilu. Gospod dekan je bil tudi katehet; otroci so ga z veseljem pričakovali v šolo, in na poti iz šole so se mali vedno rinili okrog njega, da se je moral večkrat ustaviti in se z njimi pogovarjati. Kot ud c. kr. okr. šol. sveta zastopa vedno koristi učiteljstva. In ob blagoslovljenju šole, je nalagal biserne besede staršem na srce! Take besede slišimo velikokrat tudi v cerkvi, ko zagovarja šolo, katehete in učitelje napram staršem. Kot

Št. Tomšič.

predsednik kr. šol. sveta je imel med zidanjem šole dokaj sitnosti. Zato pa, hvala mu!

Slišali smo že zgoraj, da je bil predsednikom stavbnega odbora voljen c. kr. dež. sod. nadsvetnik gospod Frančišek Višnikar. Vedel je že naprej, da mu bo dalo načelništvo veliko posla, a navzlic temu ga je prevzel. Ni pa vedel, da mu bo ta posel povzročil toliko nepotrebne dela, katerega so mu napravljale pritožbe, naperjene proti novi zgradbi. Neopravičeni osebni napadi so ga bili pripravili do sklepa, da načelništvo odloži, vendar je na prošnjo vstrajal na mestu. Hotel

je položiti čist račun in položil ga je sedem pol obširnega. Ob kolavdaciji je rekel, bodi pozabljeno vse! In iskrih oči, izražajočih veselje nad svojim dovršenim trudom, spominjajoč se zadnjikrat težkoč, je oddal ključ, češ, sedaj pa drugi. Da bo njegovo delo še večje, da bo vez do njegove častite osebe in šole tem tesnejša, in spomin na njegovo blago srce in naklonjenost do domačega učiteljstva tem živeja, daroval je deški ljudski šoli krasno zbirko Grefejevih slik: „Stara Kranjska in pa „Ars nova“. To je velika in debela knjiga slik prvih umetnikov s potrebnimi razlagami. Vez je krasna, knjiga je stala 120 K. Omenimo še, da je bil g. nadsvetnik več dob predsednik kraj. šol. svetu. Kot ud c. kr. okrajnega šolskega sveta je stalna opora učiteljstva. Kot krajni šolski nadzornik je z otroci sama ljubeznivost, z učiteljstvom po svoji eleganci in tolerantnosti harmonira in pri lokalnih konferencah prav modre nasvete stavi. Njegovo delovanje tudi zunaj urada je od nekdanj plodonosno. On in prezgodaj umrli notar g. Erhovnic sta ustanovitelja „Posojilnice“. Olepšavalnemu društvu je predsednik in se intenzivno briga za snago in olepšavo trga.

Za ves trud glede šole, gospod nadsvetnik, hvala vam iskrena!

V posnetku razvoja šole od 1848 do 1908 ne smemo pozabiti moža, ki je držal krmilo šole v svoji roki od dne 4. novembra 1848, pa do njegovega umirovljenja 30. septembra 1892, mislimo rajnega gospoda nadučitelja Josipa Raktelja. Zlati zaslužni križec za zasluge mu je bil došel, ko je že užival pokoj. Občina mu je bila bolj hvaležna. Dne 23. decembra 1886 ga je imenovala častnim občanom. Umrli je 8. svečana 1899. Njegov naslednik mu je Štefan Tomšič. Prišel je iz Vipave 23. marca 1893. l.

Tako se je razvijala ribniška šola pod modro in krepko vlado našega presvetlega cesarja Franc Jožefa I. Ohrani ga Bog še dolgo vrsto let v prid šole, v prid narodov. Slava mu!

